

De Tenach: Ruth in de Chetuvim

Ruth 1:1-3

De Hebreeuwse Tenach heeft onder de Nevi'im, het 2e deel (de Profeten), boeken die in de Protestantse volgorde onder de historische boeken gevonden worden - Jozua, Richteren, Samuel en Koningen - en de Chetuvim, het 3^e deel (de Geschriften) hebben boeken die in de Protestantse volgorde tussen de Nevi'im zijn geordend: Daniel en Klaagliederen.

De Nevi'im: De Koning die komt

De Nevi'im, Profeten, verkondigen de komst van de Koning in Israël die alle dingen rechtmaakt. Jozua, Richteren, Samuel en Koningen zijn profetisch apocalyptisch, schreef ik in het artikel over Lucas 24:25-27, 44-45. Zij staan dan ook onder de Nevi'im, de Profeten: Zij anticiperen op de komst van de Koning Die de Troon van David in Jeruzalem zal nemen, Jezus Christus, en daarmee het Davidische Verbond zal vervullen als de eeuwige Erfgenaam van alle beloften en verbonden (2 Cor.1:20, Matt.5:17-19, 2Sam.7:13-16, Lucas 1:32-33, Jes.9:5-6, Ps.132:11-12, Ps.110:1, Ps.89:25-27, Heb.1:8, e.a.). Hij is het Die Gods Wet doet en onderwijst in de levens van hen die van Hem zijn (Matt.5:17-19, Matt.5-7, Matt.28:18-20, e.a.). Met Hem komt de wederoprichting van alle dingen (Hand.3:21). Hij is de laatste Adam die ons en de hele schepping van de vloek van de zonde en de dood bevrijdt (1Cor.15:44-77, Rom.8:21-23, 1 Cor.15:26). Ken je Hem? Ben je klaar voor Zijn komst? verkondigden de apostelen (Hand.3:19-21, Matt.3:2, 4:17, 10:1-6, Markus 16, Lucas 24, Matt.28:18-20).

Chetuvim

Dat de volgorde van de Boeken in de Hebreeuwse Tenach anders is als in ons christelijke Oude Testament, blijkt dus ook uit de Boeken van de Chetuvim, die beginnen met de Psalmen en eindigen met Kronieken – dat evenals Samuel en Koningen één boek is:

Dit zijn de Chetuvim: Psalmen, Job, Spreuken, Ruth, Hooglied, Prediker, Klaagliederen, Esther, Daniel, Ezra, Nehemia, Kronieken.

Valt je iets op?

Ruth staat niet bij Richteren maar na Spreuken. Klaagliederen komt niet na Jeremia die het pende maar na Prediker - bij de Wijsheidsboeken. Daniel staat niet onder de Nevi'im

maar in de Chetuvim. En Daniel en Esther staan bij elkaar. Dat heeft te maken met hun thema, waarover het gaat volgens de rabbijnen.

Ruth: een eshet chayil

Ruth komt in de Tenach na Spreuken. Waarom eigenlijk? De rabbijnen plaatsten Ruth tussen de Wijsheidsboeken na Spreuken vanwege de eshet chayil, de vrouw van deugd waar Spreuken mee afsluit (31:10). De Wijsheid van God roept naar elke Godvrezende man: Zo'n eshet chayil wil je hebben (Spr. 1:20)! Lemuel, een koning buiten Israël die Spreuken 31 pende, kreeg van zijn moeder het advies om naar zo'n eshet chayil op zoek te gaan en zich niet te vergapen aan uiterlijk (31:1). Als een gouden ring in een varkenssnuut is een schone vrouw zonder verstand, zegt Spreuken ergens anders (11:22). Allemensen. Met verstand bedoelt de bijbel niet je IQ maar je GQ: je God-Quotiënt. Vrees je God? Dat is het begin van alle verstand (Spr. 1:7).

Eshet chayil: Vrouw van deugd en power

“Degelijke huisvrouw” heeft de NBG ervan gemaakt. Alsof het enige recht van de vrouw het aanrecht is. “t Beste meubel in 't bedrijf is een goed en handzaam wijf”, las ik deze zomer aan de muur van een boerenbedrijf. Allemensen opnieuw. Dat schiet niet op als je in de emancipatiebeweging bent maar het staat er ook niet. In het Hebreeuws staat “vrouw van deugd”, “nobelevrouw”, “vrouw van power”, “vrouw van karakter”, “uitmuntende vrouw”. Verschillende vertalingen maken er iets anders van omdat de term chayil zwanger van betekenis is. Misschien dat de eshet chayil van achter het aanrecht haar wereld regeert?

Karakter

Zij is een vrouw van invloed en iedereen in haar omgeving bloeit op. De term komt in de Hebreeuwse Tenach maar op één plaats terug: in Ruth 3:11. Boaz noemt Ruth daar een eshet chayil. Hij zegt: "Want heel mijn volk in de stad/poort weet dat jij een vrouw van nobel karakter bent" (CJB).

כִּי יוֹדַע כָּל־שֹׁעֵר עַמִּי כִּי אִשָּׁת חַיִּיל אַתְּ

Wat indrukwekkend. Goed karakter staat overal bekend. Ruth werd een vrouw van invloed. Zij is als een held de geschiedenisboeken van Israël ingegaan, als voorbeeld. Zij kwam in het voorgeslacht van Jezus terecht met Boaz die haar huwde (Ruth 4, Matt. 1:1-17). De Wijsheidsliteratuur adviseert iedere man zo'n eshet chayil als vrouw te zoeken en iedere vrouw om als Ruth te worden.

Bij Richteren

Toch is Ruth bij Richteren plaatsen ook zo gek nog niet. Het speelt zich af in de tijd van de Richteren (1:1). Het punt dat de schrijver van Richteren maakt, het thema: “In die dagen was er geen koning in Israël, ieder deed wat goed was in eigen oog” (Richt. 17:6, 18:1, 19:1, 21:25).

Elimelek - dat “mijn God is Koning” betekent – waar het verhaal mee opent in de eerste verzen – deed inderdaad wat goed was in eigen oog in plaats van God als zijn Koning te nemen. Toen er hongersnood uitbrak in Bethlehem vertrok Elimelek naar Moab, begint

de schrijver te pennen (Ruth 1:1-3). De oplettende lezer denkt gelijk: Nee, niet naar Moab! Verkeerde keuze! Dat loopt niet goed af. Niet naar de afgoden! De Moabieten zijn altijd Israëls vijanden geweest! Ga niet naar het kamp van de vijand.

Het liep inderdaad slecht af (Ruth 1:3-5). Naomi, Elimeleks vrouw wiens naam “aangenaam” betekent, keerde berooid terug naar Israël. Bij thuiskomst verklaart ze niet "Naomi" maar “Mara”, genoemd te willen worden: “bitter” (Ruth 1:20). Ze was alles kwijt. En ze had geen enkel zicht meer op nageslacht. Meer God keerde haar lot om: Terug in Israël veranderde haar situatie. Ruth was er sleutel in en wat voor nageslacht kreeg Naomi: David! En uiteindelijk Jezus!

De tekst moedigt je aan om goed naar God te luisteren: in Betlehem wil je zijn. Daar komt de Messias.

Ruth wijst vooruit naar Jezus

Maar hoe kan er ooit honger zijn in Betlehem, waar Elimelek woonde, in “Bet-Lechem”, “Huis van Brood”?! Wat een ironie! Profetisch wijst het boek Ruth vooruit naar Jezus, Die meer dan 1000 jaar later in Bethlehem geboren zou worden (Micha 5:1, Matt.2:1) en na de wonderbare spijziging zou zeggen: “Ik ben het Brood des Levens” uit de hemel. Kom tot Mij en je zult nooit meer honger hebben (Joh.6:35, 48). Ruth eindigt dan ook met David uit Wie Hij zou komen (Ruth 4, Matt.1:1-17, Jes.11:10, e.a.).

Baba Bathra 14B/15A

Sommige rabbijnen wilden Ruth voor de Psalmen plaatsen omdat het afsluit met de komst van David die nogal wat Psalmen pende. Baba Bathra 14B/15A in de Talmoed gaat over de volgorde van de boeken in de Tenach.

Slot

Waar het boek ook staat, de bijbel heeft altijd gelijk. God doet wat Hij belooft, al moet je er meer dan duizend jaar op wachten. Jezus kwam en Hij verzadigt elke honger. Hij is de spijs die blijft (Joh.6:27). Hij is het Manna uit de hemel (Joh.6:31-35). Hij is de nieuwe Mozes (Deut.18:15, Hand.3:22-23). Wie Hem aannemen zullen nooit meer hongeren en dorsten (Opb.7:16).

En iemand met een goed karakter krijgt invloed op zijn omgeving. Zou je niet als Ruth willen worden?

Shabbat shalom gibboriem.

Extra: Wist je dat Ruth in het Hebreeuws “vriendschap” betekent? Haar naam is verwant aan “reah”, vriend (רַעַ). Het doet me denken aan Spreuken 18:24: “Veel makkers strekken een mens tot ongeluk, maar soms is een vriend aanhankelijker dan een broeder. In het Hebreeuws staat het zo:

וְיֵשׁ אֶהָב דְּבַק מְאֹד

”Maar er is iemand liefhebbende gehecht meer dan een broeder”. Het werkwoord “davaq”, “hechten”, is hetzelfde als in een huwelijk wanneer je je aan de ander hecht (Gen.2:24; דָּבַק). De Psalmist hechtte zich zo aan God: mijn ziel is aan U verkleefd (Ps.63:9).

Ruth was zo iemand. Zij hechtte zich helemaal aan haar schoonmoeder, Naomi, en daarna aan Naomi’s volk, Israël, toen zij een vriend van het volk werd en het omarmde: “Maar Ruth zei: Dring er bij mij niet op aan, dat ik u in de steek zou laten, door van u terug te keren; want waar gij zult heengaan, zal ik heengaan, en waar gij zult vernachten, zal ik vernachten: uw volk is mijn volk en uw God is mijn God; waar gij zult sterven, zal ik sterven, en daar zal ik begraven worden. Zo moge de HERE mij doen, ja nog erger: voorwaar, de dood alleen zal scheiding maken tussen mij en u. (Ruth 1:16-17 NBG)

Wat een vriendschap. Hoeveel christenen hebben Israël zo omarmd dat zij er helemaal in op zijn gegaan zoals Ruth? Wij hebben vaak wel de God van Israël aangenomen maar Israël niet?

Wat een profetisch boek is Ruth: Uit Israël kwam de Messias (Joh.4:22). Yeshua was en is een Jood. Ruth werd met Boaz deel van Zijn voorgeslacht (Ruth 4, Matt. 1:1-17).